

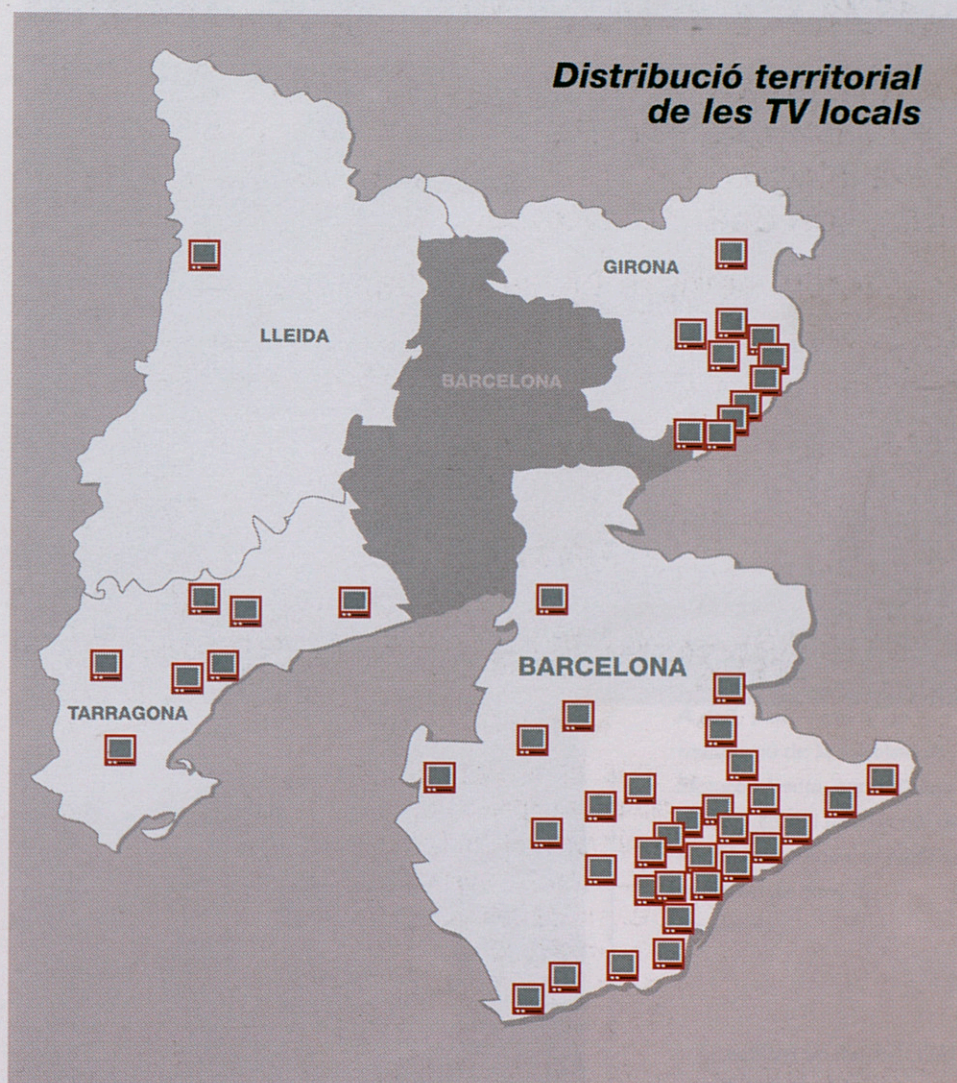
Més de 60 televisions locals a Catalunya

Un nou fenomen comunicatiu fortament consolidat però encara sense un marc legal

— Manuel Cusachs i Corredó —

Catalunya és un país pioner quant a la creació i potenciació de mitjans de comunicació d'àmbit local i comarcal. Primer va ser a través de la premsa escrita, de l'anomenada premsa comarcal, i després, ja en plena transició democràtica postfranquista, de les anomenades Ràdios Lliures (1978), gràcies al decret que donà llibertat a les emissores per elaborar els seus informatius; les ràdios municipals (1979), impulsades pels ajuntaments democràtics elegits aquell mateix any, i la televisió local (1981), fruit de la dinàmica social i de les possibilitats tècniques, no pas legals, del moment.

La televisió local a Catalunya (TVL) va encetar la seva singladura l'any 1981 en una petita població del Vallès Oriental, Cardedeu, des d'on s'ha escampat, com una taca d'oli, per tot Catalunya amb una sort ben desigual, però que, després d'onze anys d'experiència, està quallant i constituint, avui en dia, una eina informativa indispensable per a aquells ciutadans que a més de necessitar una informació general volen saber també què passa en el seu àmbit més reduït, en

la comunitat més propera: la seva ciutat i la seva comarca.

— Des que el 1981 va néixer la primera a Cardedeu, les iniciatives han estat constants —

A dalt, l'estudi de realització de la televisió local d'Alella. A sota, el plató de la de Sabadell, i a baix de tot, la de Badalona.

Inestabilitat

La televisió local a Catalunya ha estat i és encara un fenomen molt dinàmic, en constant evolució i per tant molt inestable. Això fa que qualsevol estudi que es faci per analitzar la seva realitat es basteixi sobre una base precària, d'una validesa a curt termini. En molt poc temps apareixen i desapareixen televisions locals, provocant que qualsevol estudi o llista es vegi alterat al cap de pocs mesos de ser realitzat. L'estudi que avui us presentem no té més pretensió que prendre el pols de la realitat de la TVL al començament de l'estiu del mític any de 1992.

El que sí podem garantir és l'existència de les 58 TVL censades al principi de juliol, bo i que és possible que n'hi hagi alguna més. Però en conjunt creiem que la xifra és molt aproximada a la realitat de les TVL a Catalunya avui dia. Aquesta xifra contrasta amb la publicada l'any passat a l'estudi realitzat per Emili Prado i Miquel de Moragas *Televisións Locales*, editat pel Col·legi de Periodistes de Catalunya, on es constata l'existència de 101 experiències de TVL a Catalunya (una "quarantena en funcionament i el centenar comptant els projectes"). La diferència en aquestes xifres demostra una tendència a l'estabilització: la que va de l'esclat de múltiples experiències (sovint amb una precària base econòmica i professional) a la selecció imposada pel sedàs de les dificultats per mantenir-se.

Absència de marc legal

Un altre factor que dificulta una aproximació a la realitat de la comunicació televisiva local a Catalunya és l'absència d'un marc legal que les reguli, tot i que hi ha un projecte de llei en marxa. Josep Lluís Lligonya, vice-president de la Federació de Televisions Locals a Catalunya i responsable de TV Mataró, ens informa del Congrés de TVL de l'Estat espanyol, celebrat recentment a Andalusia, "on es va debatre l'estratègia a seguir. Actualment hi ha un avantprojecte de llei que recollirà la distribució de les TVL per cable. El que nosaltres demanem, i l'avantprojecte no contempla, és l'establiment d'un període transitori que permeti confluïr de la tecnologia de les ones a la del cable".

A nivell autonòmic, cal dir que el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat, el 4 de febrer de 1988, una proposició no de llei en què es reconeixia "el paper comunicatiu i cultural de les televisions locals i comarcals a Catalunya" i que instava el Consell Executiu de la Generalitat "a iniciar un procés vers la seva regulació total". El Govern català s'ha limitat a mantenir una actitud de tolerància i d'espera perquè el contenciós sigui resolt pel Parlament de Madrid.

De tot això es dedueix que, una vegada més, la iniciativa de la societat civil pren la davantera a la legislativa. Ara per ara, doncs, les TVL són tolerades i no pas reconegudes, la qual cosa no treu ni un pèl del seu pes i necessitat real en una societat on els grans mitjans de comunicació

— Només a Sabadell, Terrassa i Barcelona han aparegut televisions de barri —

ofereixen al ciutadà una informació a nivell planetari: un ciutadà que també necessita estar informat de la seva realitat quotidiana. D'aquí ve la necessitat i la importància de la comunicació local.

Fonts sanitàries

La nostra investigació s'ha basat en alguns treballs recents sobre la matèria que ens han permès iniciar la recerca a partir d'una base sòlida: en primer lloc la llista facilitada per la Federació de Televisions Locals de Catalunya (que aglutina el 82% de les TVL censades). L'Anuari del Centre Internacional de Premsa de Barcelona de 1991, el treball, ja esmentat, *Televisions locales*.

Tipología y aportaciones de la experiencia catalana, un reportatge aparegut al *Diari de Lleida* el 5 d'abril d'enguany titulat "L'audiència d'un informatiu a la tele local pot ser del 50%", la premsa comarcal i testimonis personals.

Un camí irreversible

Com a conclusió global, podem dir que amb els 11 anys d'experiència acumulada la TVL a Catalunya, malgrat la precarietat empresarial i professional i la seva descompensada distribució geogràfica, és ja una realitat viva dins el teixit informatiu del país. Cal que ara el poder polític reconegui i reguli aquesta realitat comunicativa, cosa que contribuiria enormement a la seva consolidació.

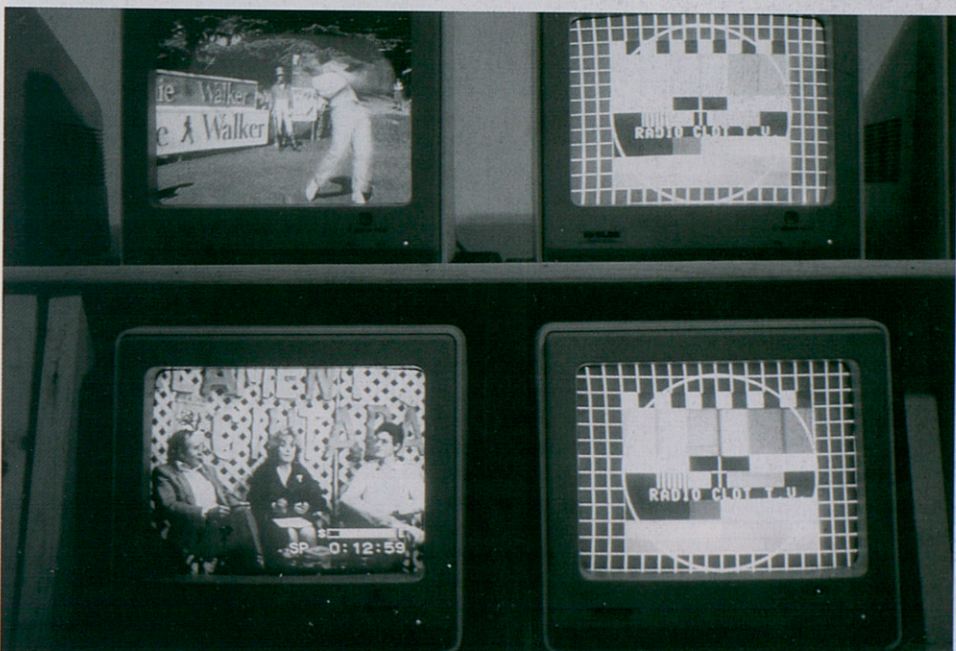
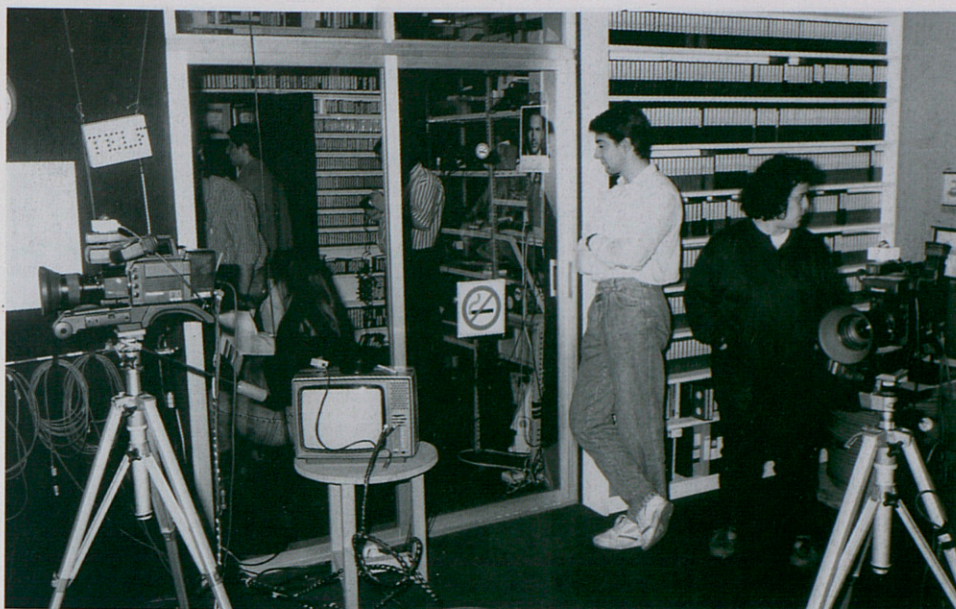
El camí fet és ja irreversible. S'ha demostrat que la TVL és una eina informativa tan necessària, o més, que les altres, ja que acostia al destinatari els fets, els temes i els personatges més propers de la seva realitat quotidiana.

La seva regularització i reconeixement ha de contribuir perquè la TVL a Catalunya superi l'etapa d'interinitat, provisionalitat i d'escàs sentit empresarial i professional actual i faci un salt qualitatiu i quantitatiu, com correspon a una experiència que porta sobre les seves espatlles més de deu anys cercant el lloc que li correspon.

El 75% de TVL són a les comarques de Barcelona

La distribució territorial i demogràfica de les TVL es caracteritza per la seva irregular disseminació i concentració en un sector del país. La gran majoria de TVL a Catalunya, actualment, estan concentrades a Barcelona i la seva àrea d'influència (75,40%), una zona que és la de més densitat demogràfica del país. En segon lloc i a gran distància, hi trobem les comarques gironines (13,11%); i en tercer i últim lloc, les tarragonines (11,47%). A les comarques lleidatanes, ara per ara no hi ha cap TVL en funcionament.

La distribució de poblacions, 50 en total, amb TVL segons la seva densitat urbana ens dona el resultat següent:

A dalt, plató i estudi de realització de la televisió de Mataró. A sota, carta d'ajust de RTV Clot, i una reunió de la redacció d'aquesta mateixa emissora de barri de Barcelona.

FOTOS: FRANCESC RUIZ

— El 75% estan concentrades a l'àrea d'influència de Barcelona —

Estudi de realització de la televisió de Sabadell. A la plana de la dreta, presentadora al plató de la televisió de Mataró, i estudi i plató de la televisió de Cardedeu, la pionera.

Grup A (fins a 10.000 habitants): 18 poblacions (34,04%).
 Grup B (de 10.001 a 50.000 habitants): 20 poblacions (40,42%).
 Grup C (de 50.001 a 500.000 habitants): 11 poblacions (23,40%).
 Grup D (més de 500.000 habitants): 1 població (2,12%).

Segons aquesta distribució, veiem que predominen les del grup B, amb poc més del 40%, seguides, a poca distància, de les del grup A i després les del grup C, amb menys de la quarta part, i per últim les del grup D, que és el cas exclusiu de Barcelona.

El repartiment de TVL a nivell de capitals de província ens mostra que el desequilibri és encara més acusat: Barcelona té 10 TVL, Girona una, mentre que Tarragona i Lleida no en tenen, actualment. Cal dir que, a hores d'ara, en aquestes dues capitals ja s'està gestant, a partir dels seus respectius ajuntaments, la posada en marxa d'una TVL. Lleida ja en tenia, però una denúncia, l'any 1988, de TVE va provocar que fos precintada, bo i que continuà emetent un temps.

Si la distribució de les 61 TVL la fem per comarques, veiem que la del Barcelonès s'emporta la palma (14), seguida de la del Maresme (6), els dos Vallès, Oriental i Occidental (5 cada un), i amb 4 les comarques del Baix Empordà i l'Anoia. La del Bages en té tres, mentre que amb 2 TVL hi trobem vuit

comarques: Baix Camp, Baix Ebre, Baix Llobregat, Baix Penedès, Garraf, Osona, Ribera d'Ebre i la Selva, i amb una sola televisió local n'hi ha quatre: Alt Empordà, Conca de Barberà, Gironès i Montsià.

A nivell de municipis, veiem com la capital de Catalunya, Barcelona, fa honor al seu pes demogràfic específic. Hi hem comptabilitzat 10 TVL (en aquest cas i per ser més precisos hauríem de parlar de televisions de barri o de districte). A part de Barcelona, només hi ha dues poblacions que tenen més d'una TVL: Sabadell (2) i Terrassa (2), ambdues ubicades a la mateixa comarca, el Vallès Occidental.

Altes, baixes i canvis

Com dèiem al començament, la realitat de les TVL és molt fluctuant, amb alteracions constants. Malgrat tot, voldríem deixar constància de les emissores que, per diverses causes, han deixat de funcionar fa poc temps i que, per tant, cal esborrar de qualsevol relació actual. Aquestes són les de Berga, Cerdanyola del Vallès, Fornells de la Selva, Lloret de Mar, Olot, Sant Esteve Sesrovires, Sant Vicenç dels Horts i Tremp. Hi ha un altre grup de 4 TVL que estan pendents de superar algun problema per tornar a funcionar: Alella, Pont de Suert, Sant Just Desvern i Valls.

I existeix un grup de 3 TVL que, bo i constar en algun cens, no s'han posat en funcionament, com són els casos de Blanes (TV Blanes), promoguda per l'Ajuntament i que possiblement emetrà a partir de l'any que ve, la de Cercs i la de Montblanc (Telemont).

En canvi, la TV Platja d'Aro es convertirà, a partir d'aquest mes d'agost, en TV Costa Brava, i ampliarà el seu radi de cobertura, emetent per als municipis de Palamós, Santa Cristina d'Aro i Castell-Platja d'Aro.

El pes de Barcelona capital

Barcelona disposa actualment de 10 TVL, o de barri. La més antiga és la del Clot (1986), seguida de la de l'Eixample (1987). L'any següent, 1988, van aparèixer tres noves TVL: les Corts, Sant Andreu i Sants. Al 1989 inicià les seves emissions la de Ciutat Vella. Novament l'any 1990 registrà l'alta de tres TVL: Gràcia, Horta-Guinardó i Nou Barris. I finalment, l'any 1991 començà a emetre TV Sarrià-Sant Gervasi.

Des de l'any 1989 existeix Barcelona Comunicació, entitat que aglutina i coordina les TVL de la capital catalana. Algunes de les seves funcions principals són "les destinades a l'arbitratge entre les TVL, la distribució horària i la coordinació de la programació, les relacions amb l'Ajuntament de Barcelona i la programació d'emissions especials com les del Dia del Llibre o les Festes de la Mercè", diu Emili Salas, secretari de la coordinadora i alhora director de TV Les Corts.

— Només quatre superen la franja del 10% de temps d'emissió dedicat a la publicitat —

Les emissions de les TVL de Barcelona es fan de dilluns a divendres de les 6 de la tarda a les 12 de la nit, en dos torns de 3 hores respectivament. Cada TVL disposa de 3 hores de programació setmanal, que són repetides durant el dissabte i el diumenge.

Predomini de la societat privada

Les TVL funcionen a partir de la iniciativa de societats d'arrel ben diversa, amb clar predomini de les associacions culturals de la localitat o del barri.

La distribució de les 58 TVL censades donen el resultat següent:

Associació Cultural i Privada (AS)	39	(63,93%)
Municipal (MUN)	6	(9,83%)
Societat Limitada (SL)	6	(9,83%)
Societat Anònima (SN)	3	(4,91%)
Associació de Veïns (AV)	3	(4,91%)
Mixta (Associació Privada-Municipal) (MIX)	3	(4,91%)
Parroquial (PAR)	1	(1,63%)

Hores d'emissió

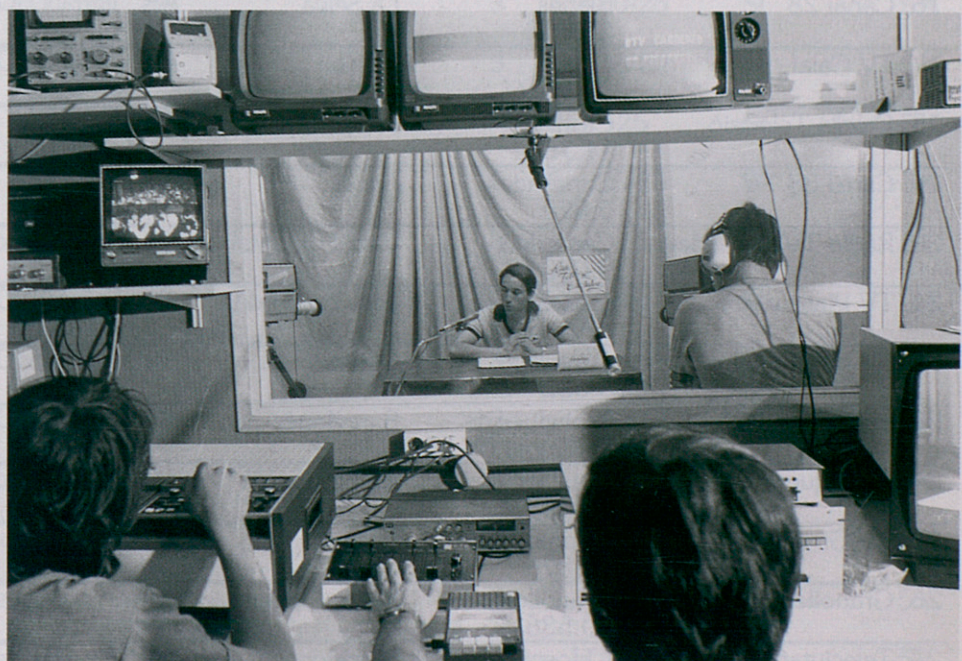
La franja de 3 hores d'emissió diàries és la més freqüent (13,21,31%), seguida de prop per les de 6 hores setmanals (10,16,39%). En tercer lloc hi ha un grup de 5 TVL que emet diàriament durant 2,5 hores. El segueix un altre grup de 5 TVL amb 2 hores setmanals i un de 6 TVL que emet 3 hores a la setmana. Que emetin 6 hores al dia només n'hi ha 3. Amb 8 i 10 hores diàries hi ha 2 TVL, i una de sola que emet 14 hores cada dia. Cal aclarir que la gran majoria d'aquestes hores d'emissió s'han de repartir a parts iguals entre la programació i la seva repetició. N'hi ha que també ofereixen un servei de teletext amb informacions locals d'interès general.

Nombre de col·laboradors

Quasi la meitat de les TVL —29, exactament—, tenen entre 11 i 25 col·laboradors: tècnics, presentadors, càmeres, etc... El segon grup, format per 11 TVL, tenen entre 26 i 40 persones, seguit molt de prop per les que tenen menys d'11 col·laboradors (11 TVL). Amb un equip de 41 a 50 persones n'hi ha 5, i també són cinc les que en tenen més de 50.

Poca publicitat

En l'apartat de publicitat, veiem que més de la meitat de les TVL (33,54,09%) tenen menys del 5% de publicitat. Les segueixen una quarta part (16, amb el 26,22%) que no en tenen; 8 més tenen publicitat entre un 5% i un 10%, mentre que les que superen aquesta franja publicitària només són quatre. ●

— Les hores d'emissió van des de les tres setmanals a les catorze diàries, incloent-hi les de repeticions —

TV Local a Catalunya. Juliol 1992

NOM	LOCALITAT	COMARCA	TIPUS EMPRESA	HORES EMISSIÓ			PERSONAL	PUBLICITAT	%
				Mes	Setm.	Dia			
1. TV Amposta	Amposta Hab. 15.697	Montsià	MIX	IR			20	Si	5%
2. Ràdio Televisió Artés	Artés 4.068	Bages	Municipal		3		15	Si	5%
3. Vídeo Ascó	Ascó 1.702	Ribera d'Ebre	AS	2			50-60	No	
4. Canal 51	Badalona 225.016	Barcelonès	AS			3	50	Si	5%
5. Gràcia TV	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		9		50	No	
6. Horta-Guinardó	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		15-20	Si	5%
7. Nou Barris	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		20-25	No	
8. Ràdio Clot TV	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		36	Si	5-10%
9. TV Local de l'Eixample	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		40-50	Si	5%
10. TV Ciutat Vella	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AV		6		40-50	No	
11. TV Les Corts	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		20-25	No	
12. TV Sant Andreu	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		35	Si	5%
13. TV Sants	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AS		6		30-40	No	
14. TV Sarrià-Sant Gervasi	Barcelona 1.707.286	Barcelonès	AV		6		25	No	
15. TV Baix Empordà	La Bisbal 8.100	Baix Empordà	MUN		2		40	Si	5%
16. Canal 28	Blanes 25.632	La Selva	AS		8		5	Si	5%
17. TV Calaf	Calaf 3.216	Anoia	AS		2		50	Si	5%
18. Calella Televisió	Calella 11.763	Maresme	MUN			12	20	No	
19. Canal 38 TV	Capellades 5.020	Anoia	AS		2		5	No	
20. Ràdio TV Cardedeu	Cardedeu 9.080	Vallès Oriental	AS		1 1/2		30	No	
21. TV Platja d'Aro	Castell-Platja d'Aro 5.287	Baix Empordà	AS			3	18	Si	50%
22. TV de Centelles	Centelles 5.682	Osona	AS		3		10	Si	5%
23. Esplugues TV	Esplugues de Llobregat 49.054	Barcelonès	AS		2 1/2		22	Si	5%
24. TV Figueres	Figueres 34.463	Alt Empordà	AS		3		30	Si	5-10%
25. TV Girona	Girona 70.876	Gironès	AS		6		35	Si	15-20%
26. Granollers TV	Granollers 50.536	Vallès Oriental	MUN		11		14	Si	5-10%
27. Teleciutat l'Hospitalet	L'Hospitalet de Llobregat 277.688	Barcelonès	AS		5		20	No	
28. La Llacuna	La Llacuna 792	Anoia	SL		2		7-8	No	
29. TVM Televisió de de Malgrat	Malgrat de Mar 11.470	Maresme	AS		1,30		20	No	
30. TV Manresa	Manresa 65.818	Bages	AS		3		30	Si	5%
31. TV Mataró	Mataró 101.882	Maresme	AS		6		60	Si	5%

NOM	LOCALITAT	COMARCA	TIPUS EMPRESA	HORES EMISSIÓ			PERSONAL	PUBLICITAT	%
				Mes	Setm.	Dia			
32. Canal 17 TV	Montblanc 5.749	Conca de Barberà	AS		3		30	Si	5%
33. Televisió de Navarcles	Navarcles 5.169	Bages	MIX		3		10	No	
34. Televisió d'Olesa	Olesa 14.901	Baix Llobregat	AV		15		24	Si	5%
35. Palavisíó	Palafrugell 17.014	Baix Empordà	AS		2		20	Si	5%
36. TV Palamós	Palamós 12.198	Baix Empordà	AS		6		20	Si	5%
37. Canal 19 TV	Parets del Vallès 10.743	Vallès Oriental	AS		2		9	Si	5%
38. TV Pineda	Pineda de Mar 16.824	Maresme	AS		3		10	No	
39. TV Premià	Premià de Dalt 6.402	Maresme	SL		9		18	Si	5%
40. Televisió de Reus	Reus 87.670	Baix Camp	AS		3		30	Si	5-10%
41. TVR Televisió Riudellots	Riudellots de la Selva 1.186	Selva	PAR		3		8	Si	5%
42. L'Om Televisió	Riudoms 4.804	Baix Camp	AS		3		9	No	
43. Canal 21-TV	Roquetes 5.813	Baix Ebre	AS		6		3	Si	5%
44. TV Sabadell	Sabadell 192.142	Vallès Occidental	SA		14		45	Si	+10%
45. Canal Sabadell	Sabadell 192.142	Vallès Occidental	SL		4		20	Si	10%
46. Canal Boi	St. Boi de Llobregat 78.882	Baix Llobregat	AS		16		12	Si	5%
47 TV St. Cugat	St. Cugat del Vallès 39.326	Vallès Occidental	SA		3		20-25	Si	5%
48. Canal Cent TV	St. Fost de Capcentelles 4.703	Vallès Oriental	AS		3		15-20	Si	5%
49. TVR-Televisió de Ribes	St. Pere de Ribes 11.984	Garraf	MIX		1		25	Si	5%
50. TV St. Sadurní	St. Sadurní d'Anoia 9.300	Anoia	AS		5		15-20	Si	5%
51. Gramenet TV	St. Coloma de Gramenet 135.589	Barcelonès	AS		3		15	Si	5%
52. Canal 7	Sta. Eulàlia de Ronsana 3.029	Vallès Oriental	AS		3		45	Si	5%
53. Terrassa TV del Vallès	Terrassa 160.105	Vallès Occidental	SA		3		16	Si	10%
54. TV 20 Televisió	Terrassa 160.105	Vallès Occidental	AS		3		70	Si	10-15%
55. Tortosa Televisió TTV	Tortosa 29.790	Baix Ebre	SL		2		20	Si	5%
56. TV Vallirana	Vallirana 6.307	Baix Llobregat	MUN		2		20	Si	5%
57 El Vendrell TV	El Vendrell 15.577	Baix Penedès	SL		3		20	Si	5%
58. Layret TV	Vilafranca del Penedès 27.805	Baix Penedès	AS		2		12-15	Si	5%
59. TV Osona	Vic 29.078	Osona	SL		3 1/2		25-30	Si	10-15%
60. Canal Blau TV	Vilanova i la Geltrú 47.344	Garraf	MUN		3		125	Si	10-15%
61. TV Vilassar	Vilassar de Mar 12.040	Maresme	AS		3		3	Si	5%